

Скоро слѣдъ покоряването на Македония въ нея се появили многобройни турски настири, наречени *конари* или *юруци*.¹⁾ Тѣ сж прѣселвани отъ малоазийската област Саруханъ (стара Лидия) въ южнитѣ части на Балканския Полуостровъ, дѣто намѣрили широки пусти земи съ прѣкрасни пасища. Вече въ 1390 год. е основана голѣмата Саръ-Гьолска конярска група.²⁾ Юруцитѣ рано завзели крайморскитѣ низини и бърда отъ устието на Марица дори до Солунъ. Лѣтѣ карали стадата си по Родопитѣ и Пиринъ планина, а зимѣ се връщали край Бѣло Море, дѣто по-късно окончателно се настанали. Голѣми прѣселования на коняритѣ се продължавали до срѣдата на XVIII. вѣкъ, а подиръ това дохаждали малки групи дори прѣзъ сегашния вѣкъ.³⁾ Тѣ завзели планинскитѣ височини на южна Македония и по-късно планинитѣ въ централна Македония. Родопитѣ се избавили отъ тѣхъ благодарение на потурчанѣто на мѣстното българско население, а Сърско и Солунско Поле се избавили благодарение на спакхилъка. Многобройнитѣ турски имена, които се зачували на планински върхове и поляни изъ Родопитѣ, Пиринъ и Рила, сж оставени отъ тия турски настири, които навсѣдъ въ южна и западна Македония завзели мѣстото на власитѣ.

Прѣзъ XVII. и XVIII. в. турското население било много силно въ Македония. Пътни бѣлѣжки отъ това врѣме свидѣлствувать за многобройни турски жители въ страната, особно по градоветѣ. Безименниятъ руски пътникъ, за когото споменахме вече на друго мѣсто, описва прѣзъ XVII. в. градоветѣ Щипъ, Кратово, Костуръ, Битоля, Крива Паланка като чисто турски градове. Отъ домашни спомени ние знаемъ, че до половината на XIX. в. въ всичкитѣ македонски градове сж прѣобладавали турци.

Колкото и многобройни да сж били турскитѣ прѣселения, тѣ не сж могли да удавятъ мѣстния християнски елементъ и на първо врѣме дори, а прѣзъ послѣднитѣ двѣ столѣтия турското население почнало да намалява въ сравнение съ околното християнско население. Това намаляванѣ особно ясно е забѣлѣзано прѣзъ XIX. столѣтие, когато турцитѣ съвършено изчезнаха отъ нѣкои мѣста. Причинитѣ на намаляванѣто на турцитѣ сж главно три: слабо разплодяванѣ, голѣма смъртностъ въ врѣме на епидемии и войнитѣ.

¹⁾ Името „конари“ е произлѣзло отъ гр. Коня, главно мѣсто на старото имъ отечество, а името „юруци“ отъ турската дума юрумекъ, което значи скитанѣе. (Иречекъ, Кн. България, I. 164).

²⁾ Ami Boué, Die Europäische Türkei, I. 351.

³⁾ Иречекъ, Пътни бѣлѣжки, II. С. X. 33.